

Teknologiateollisuuden kommentit kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksen yhteenvedosta

Lausuntopyynnön diaarinumero: [VN/25123/2024-YM-313](#)

Yleistä

Teknologiateollisuus ry tukee EU:n biodiversiteettistrategian ja sen pohjalta annetun ennallistamisasetuksen tavoitteita, joiden perusteella jäsenvaltiot ottavat käyttöön toimivia ja alueperusteisia ennallistamistoimenpiteitä ennallistamisasetuksessa määriteltyyn soveltamisalaan kuuluvilla alueilla ja ekosysteemeissä.

Teknologiateollisuus ry pitää valtaosaa ennallistamissuunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä kannatettavina ja kiinnittää lausunnossaan huomiota ennallistamissuunnitelman niihin kohtiin, jotka edellyttävät joiltakin osin tarkempaa huomiota.

Ennallistamissuunnitelman ohjausryhmän reunaehdoista (2.1.)

Teknologiateollisuus ry pitää kannatettavana, että ennallistamissuunnitelmaa koskevassa päätöksenteossa sovitetaan yhteen ennallistamistavoitteet, huoltovarmuus, taloudelliset vaikutukset ja yritysten kilpailukyky. Teknologiateollisuus ry jakaa ennallistamissuunnitelmaa koskevan luonnoksen näkemyksen, jonka mukaan ennallistamissuunnitelman toimeenpanon rahoituksessa tulee painottaa kustannustehokkuutta, EU-rahoituksen aktiivista hyödyntämistä ja monipuolisia rahoitusratkaisuja, mikä on erityisen tärkeää ottaen huomioon valtiontalouden sopeuttamistarpeet, ennallistamissuunnitelmassa todetun noin 400 miljoonan euron rahoitusvajeen ja näiden mahdolliset yhteisvaikutukset luonnon monimuotoisuuden edistämiseen.

Teknologiateollisuus ry on tukenut hallituksen tavoitteita vauhdittaa luonnonarvomarkkinan kehittymistä Suomessa, sillä luonnonarvomarkkinat mahdollistavat yksityisen rahoituksen kanavoimisen luonnon monimuotoisuuden edistämiseen uudella ja innovatiivisella tavalla. Teknologiateollisuus ry katsoo vapaaehtoisten luonnonarvomarkkinoiden kehittämisen keskeiseksi toimenpiteeksi luonnon monimuotoisuustyön edistämiseksi tulevien vuosien aikana.

Teknologiateollisuus ry:n mukaan tulevien vuosien aikana luonnonarvomarkkinoiden kehityksessä tulee seurata muutetun luonnonsuojelulain ([737/2026](#)) säännöksiä erityisesti siitä näkökulmasta, osoittautuvatko ne käytännössä hallinnollisesti riittävän kevyiksi ja vapaaehtoihin luontotekoihin kannustaviksi, jotta luonnonarvomarkkinoille muodostuu monipuolista tarjontaa. Ensi vaikutelmien perusteella Teknologiateollisuus ry katsoo, että muutetun luonnonsuojelulain 104 a §:ssä asetetut edellytykset, joiden mukaan vapaaehtoisten luontotekojen tekemistä on monimutkaistettu merkittäviä biodiversiteettivaikutuksia omaavien ja kansallisen kirjanpitolain mukaisesti kestävyystään raportoivien yritysten osalta, ovat luonnon monimuotoisuuden edistämisen näkökulmasta epätarkoituksenmukaisia.

Lisäksi Teknologiateollisuus ry pitää kannatettava, että luonnonarvomarkkinoiden pidemmän aikavälin tavoitteena on siirtyä malliin, jossa akreditoidut toimijat voisivat toimia tuotettujen luonnonarvojen laadun ja määrän varmentajina viranomaisten ohella tai sijaan, kuten hallituksen esityksessä ([91/2026 vp](#)) todetaan. Tämä voisi nopeuttaa nykyisen lainsäädännön mukaista kolmivaiheista viranomaisprosessia, joka sisältää kaksi lausuntovaihetta ja päätösvaiheen ja myös vähentää viranomaisiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Ennallistamisasetuksen asettamiin tavoitteisiin pääsemiseksi on tavoiteltavaa, että luonnonarvomarkkinoille muodostuu monipuolista tarjontaa. Pysyvän suojelun lisäksi luonnon tilaa voidaan parantaa kertaluontoisilla toimenpiteillä, kuten vesiasteiden poistolla tai ojien tukkimisella, sekä jatkuvilla aktiivisilla toimenpiteillä, kuten niittyjen avoimena pitämisellä tai perinnebiotooppien hoidolla. Luonnon tilaa voidaan myös parantaa hehtaareilla, joilla on muutakin taloudellista tai virkistyskäyttöä.

3.9 Artikla 20 seurantavelvoitteet

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että seurannassa hyödynnetään mahdollisimman kattavasti kaukokartoitusta sekä maastohavainnoinnissa käytettyjä seurantalaitteita ja -sensoreita. Ennallistamisasetuksen seurannassa on tulevaisuudessa pyrittävä hyödyntämään myös uusia menetelmiä ja teknologioita, kuten tekoälyä, joka voi mahdollistaa tehokkaamman ja tarkemman ympäristötiedon keruun sekä sen analysoinnin.

Toimenpide 37 ja 47. Ekologinen kompensatio ja luonnonarvomarkkinat

Ennallistamissuunnitelmassa tuodaan esiin, että luonnonsuojelulakiin liittyviin käynnissä oleviin selvityksiin kuuluu myös selvitys ekologisen kompensaation velvoittavuuden lisäämisestä luonnonsuojelulakiin. Tämän lisäksi todetaan, että "[Tapio Oy:n selvityksen](#) mukaan ilman velvoittavaa lainsäädäntöä luonnonarvomarkkinoiden koon arvioidaan jäävän mittaluokaltaan noin 1–7 miljoonaan euroon vuosittain, kun ekologiseen kompensaatioon velvoittavan lainsäädännön kautta markkinoiden koko voisi nousta jopa 200 miljoonaan euroon vuosittain."

Teknologiateollisuus ry huomauttaa tässä yhteydessä, että Tapio Oy:n arvio vaikuttaisi perustuvan siihen, että EU-oikeudellista kehitystä ei luonnonarvomarkkinoiden osalta tapahtuisi. Euroopan komission tiekartassa ([Roadmap towards Nature Credits](#)) todetaan, että ennallistamisasetus luo ennakoitavaa kysyntää julkisille ja yksityisille sijoittajille ja toimii kulmakivenä tunnustamis- ja todentamiskelpoisten luonnon kannalta suotuisien toimien laatimisessa. Lisäksi tiekartassa nostetaan esiin se, että EU on sitoutunut kaksinkertaistamaan ulkoisten luonnon monimuotoisuutta koskevien toimien rahoituksen seitsemään miljardiin euroon vuosina 2021–2027. Mikäli EU:ssa edettäisiin kohti yhtenäisempiä luonnonarvomarkkinoita, voisi tällä olla vaikutuksia luonnonarvomarkkinoiden kokoon ja mahdollisen EU-rahoituksen saatavuuteen. Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että erilaisia EU:n rahoitusvälineitä ja -kanavia hyödynnetään laajasti ennallistamisasetuksen toimeenpanossa.

6 Heikentämättömyysvelvoitteen toimeenpano ja joustava soveltaminen

Kansallisessa kontekstissa Teknologiateollisuus ry katsoo nykyisten tietojen perusteella, että ennallistamisasetuksen toimeenpanoon liittyvä mahdollinen heikentämättömyysvelvoite ja siihen liittyvä ekologisen kompensaation velvoittavuus on toteutettava siten, että yritysten on kohtuullisilla kustannuksilla mahdollista selviytyä velvoitteista. Lisäksi Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että ennallistamissuunnitelman kansallisen toimeenpanon yhteydessä huomioidaan muun kansallisen ja EU-lainsäädännön asettamat tavoitteet ja velvoitteet luvituksen sujuvoittamisesta ja riippuvuuksien vähentämisestä esimerkiksi kriittisten raaka-aineiden osalta. Ennallistamisasetuksen kansallisessa toimeenpanossa on pyrittävä siihen, ettei heikentämättömyysvelvoite johda keskenään ristiriitaisiin velvoitteisiin ja pitkittyneisiin lupaprosesseihin eurooppalaisen vihreän siirtymän ja turvallisuuden kannalta keskeisten hankkeiden osalta.

Lisäksi Teknologiateollisuus ry katsoo, että Suomen voimassa olevan lainsäädännön mukainen ekologinen kompensaatio, joka perustuu viranomaisten varmennukseen ja vapaaehtoisuuteen, sisältää yritysten näkökulmasta kehittämisen tarpeita, jotta ekologinen kompensaatio voisi toimia laajemmin käyttökelpoisena työkaluna. Ennen velvoittavuuden harkintaa ekologisten kompensaatioiden toteuttaminen tulee tehdä yrityksille kannustavaksi ja helpoksi, joka puolestaan edellyttää toimivia luonnonarvomarkkinoita ja muutoksia nykyiseen lainsäädäntöön koskien ekologista kompensaatiota.

Teknologiateollisuus ry on katsonut ([politiikkatoimet ja ohjauskeinot luonnonmonimuotoisuuden edistämiseksi 2025](#)), että ekologisen kompensaation laskentaperiaatteita ja niiden soveltamista käytäntöön olisi uudistettava siten, että ne eivät edellytä luontotyyppitason vastaavuutta, kun heikennettävä kohde ei ole uhanalaista luontotyyppiä. Vastaavuutta tulisi edellyttää ainoastaan luontotyyppien pääryhmätasolla ja kompensoitavien uhanalaisten luontotyyppien osalta on tärkeää mahdollistaa tarkoituksenmukaiset poikkeukset uusiutuvan energian ja muiden yhteiskunnan kannalta erittäin merkittävien hankkeiden osalta.

Ekologisen kompensaation lainsäädäntöä olisi kehitettävä käyttökelpoisemmaksi myös parantamalla suojeluhuvelytyksen käyttökelpoisuutta luonnonarvojen tuottamisessa sekä mahdollistamalla yritysten valtion mailla rahoittaman ennallistamisen hyväksyminen ekologiseen kompensaatioon. Ekologisen kompensaation ehdoista olisi myös poistettava vaatimus siitä, että perustavat toimenpiteet toteutetaan ennen heikentävien toimenpiteiden aloittamista. Sen sijaan on määriteltävä aikaraja, jonka puitteissa perustavat toimenpiteet on toteutettava.